

افزایش قیمت نفت؛ شکننده یا بادوام؟

گروه تحلیل و تفسیر

کوتاه‌مدت ما هیچ پیش‌بینی برای سال‌های بعد از ۲۰۱۰ انجام نداده است، اما چشم‌انداز بلندمدت اداره اطلاعات انرژی آمریکا پیش‌بینی می‌کند که در نتیجه بهبود اوضاع اقتصادی در اکثر کشورها، نرخ رشد مصرف انرژی به دوران پیش از رکود بازگردد.

از سوی دیگر مؤسسه تحلیلی سنفورد سی برن استین آمریکا پیش‌بینی می‌کند که قیمت جهانی نفت در آغاز سال ۲۰۱۰ به سطوح ۸۰ دلار برای هر بشکه خواهد رسید. البته تولید نفت کشورهای غیرعضو اوپک در سال جاری میلادی با کاهش روبه‌رو خواهد بود که در صورت بهبود تقاضا، بازار با کمبود عرضه و در نتیجه افزایش قیمت مواجه خواهد شد. اما مؤسسه گلدمن ساکس احتمال می‌دهد که تولید نفت کشورهای غیرعضو اوپک در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳ با کاهش عمده روبه‌رو شود؛ به طوری که تولید سالانه آنها، بیش از یک میلیون بشکه در روز کاهش یابد.

این مؤسسه همچنین پیش‌بینی کرد شرکت‌های نفتی اروپایی تلاش می‌کنند تا سطح کنونی تولید خود را ثابت نگه دارند و انتظار می‌رود صنعت نفت اروپا به دلیل کمبود پروژه‌های نفتی جدید و کاهش بالقوه تولید نفت با مشکل روبه‌رو شود.

بانک جهانی نیز در گزارش خود از احتمال افزایش بهای نفت به میانگین هر بشکه ۶۳ دلار در سال آینده میلادی خبر می‌دهد و می‌افزاید: بعید است بهای نفت در سال جاری میلادی تحت تأثیر عواملی که در افزایش قیمت‌ها پیش از نیمه سال گذشته میلادی نقش داشته‌اند، قرار گیرد. براساس اعلام مشترک بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول میزان تقاضای جهانی نفت ممکن است همچنان پایین باقی بماند. هرچند صندوق بین‌المللی پول در گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهانی خود میزان بهای نفت را برای سال ۲۰۱۰ پیش‌بینی نکرد. اما گزارش بانک جهانی نشان می‌دهد که میزان تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۰ به ۸۵ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد؛ این در حالی است که این رقم در سال جاری میلادی ۸۴ میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه در روز بوده است اما حجم تقاضا هنوز کمتر از میزان ۸۶ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه در سال ۲۰۰۸ است.

نابائو تاناکا، رئیس آژانس بین‌المللی انرژی، چون همیشه از افزایش زیاد و سریع قیمت‌های نفت ابراز نگرانی می‌کند و می‌گوید: این افزایش قیمت‌ها ممکن است پیامدهای بدی را بر روند بهبود اقتصاد جهانی به جا بگذارد و مانع بهبود

افزایش بهای نفت در ماه‌های اخیر، بسیاری را امیدوار کرد. پرسش اصلی این است که آیا بالا رفتن قیمت نفت به نزدیک ۸۰ دلار پس از سقوط ناگهانی سال گذشته از مرز ۱۴۰ دلار به کمتر از ۴۰ دلار نشان از آب شدن یخ‌های ناشی از رکود سنگین اقتصادی دارد؟ آیا بازار نفت به روزهای تاریخی فوران قیمت‌ها بازمی‌گردد؟ اصلاً کسی می‌تواند حدس بزند تا پنج سال آینده هر بشکه نفت خام چند دلار قیمت خواهد خورد؟ گزارش این ماه «گستره انرژی» نگاهی دارد به ارزیابی‌ها و تحلیل‌ها و پیش‌بینی‌های کارشناسان و نهادهای معتبر بین‌المللی. در ادامه جدولی تقدیم می‌شود که متوسط قیمت نفت کشورهای مختلف در بازارهای جهانی را براساس آخرین اطلاعات اداره انرژی آمریکا در ماه‌های مختلف سال ۲۰۰۹ میلادی به تصویر می‌کشد. این گزارش را بخوانید:

ادوارد مورس، از کارشناسان انرژی آمریکا، بر این باور است که حتی با خروج اقتصاد جهان از رکود، بهای نفت در کوتاه‌مدت از مرز ۸۰ دلار هر بشکه فراتر نخواهد رفت و ظرفیت مازاد قابل ملاحظه اوپک در کنار دیگر عوامل، اجازه نخواهد داد حتی با از سرگیری رشد اقتصادی و افزایش تقاضا، قیمت‌های نفت از مرز ۸۰ دلار عبور کند.

اما ریچارد نول، رئیس اداره اطلاعات انرژی آمریکا پیش‌بینی می‌کند که هم‌زمان با بهبود اوضاع اقتصاد جهانی که در پایان سال جاری آغاز می‌شود، بهای نفت در سال ۲۰۱۵ به ۹۹ دلار (دلار به ارزش واقعی سال ۲۰۰۷) در هر بشکه و در سال ۲۰۳۰ نیز قیمت آن به بشکه‌ای ۱۳۱ دلار افزایش یابد. البته او تأکید می‌کند که اگرچه اجماع عمومی بر آن است که دوران رکود اقتصادی احتمالاً پایان یافته است، اما هنوز در مورد زمان بندی و نحوه بهبود اوضاع اقتصادی تردید وجود دارد. بنا بر تازه‌ترین پیش‌بینی‌های ما از چشم‌انداز اقتصاد کلان، اوضاع اقتصادی جهان تا پایان سال جاری و به ویژه در کشورهای آسیایی غیرعضو سازمان توسعه همکاری‌های اقتصادی بهبود خواهد یافت. در نتیجه، EIA پیش‌بینی می‌کند که مصرف نفت در سه ماهه چهارم سال ۲۰۰۹ در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته میلادی و پس از پنج فصل کاهش، افزایش یابد.

اداره اطلاعات انرژی همچنین پیش‌بینی می‌کند که میانگین قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت در سه ماهه چهارم سال جاری بشکه‌ای ۷۰ دلار باشد و در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۰ نیز بشکه‌ای ۷۴ دلار باشد؛ اما تردیدهای زیادی در این پیش‌بینی وجود دارد. او خاطر نشان می‌سازد: در حالی که چشم‌انداز

شرایط اقتصادی جهان خواهد شد و این نگران کننده است.

اما مرکز تحقیقات انرژی انگلیس در تازه‌ترین گزارش خود درباره کمبود عرضه نفت در ۱۰ سال آینده هشدار داد و اعلام کرد که احتمال می‌رود تولید نفت خام تا سال ۲۰۲۰ به اوج خود برسد. استیو سورل، محقق مرکز یاد شده می‌گوید: ساختار فیزیکی کنونی ذخایر، حاکی از آن است که تولید از این منابع در نقطه‌ای خاص کاهش خواهد یافت و این روند کاهشی ادامه خواهد داشت و حتی سرمایه‌گذاری‌های کلان نیز نمی‌تواند جلوی این روند کاهشی را بگیرند. هر چند برخی گروه‌های تحقیقاتی معتقدند حجم ذخایر تولیدی برای قرن ۲۱ کافی خواهد بود، اما سورل با این نظرها مخالف است و می‌گوید: حتی اگر حجم منابع را بسیار خوش‌بینانه برآورد کنیم و حتی اگر فرض کنیم که همچنان سرمایه‌گذاری بر روی منابع صورت خواهد گرفت و دسترسی به این منابع نیز آسان است، با این حال باز هم شواهد حاکی از وجود محدودیت‌هایی در این بازه زمانی است.

دبیر کل اوپک معتقد است پهای نفت باید از سطح ۷۷ دلار کنونی افزایش یابد تا اعضای اوپک را به سرمایه‌گذاری بیشتر تشویق کند. در مقابل عبدالله سالم البدی، دبیر کل اوپک معتقد است: میانگین قیمت نفت در سال جاری میلادی حدود ۵۷ دلار هر بشکه بوده است، اما برای سودمند کردن سرمایه‌گذاری‌های کشورهای تولیدکننده نفت، لازم است میانگین قیمت بین ۶۵ تا ۷۰ دلار هر بشکه باشد. او با بیان اینکه میانگین قیمت نفت ۵۷ دلار، مشوق سرمایه‌گذاری‌های جدید نفتی نیست، تأکید می‌کند: برای رسیدن به میانگین قیمت ۷۷ دلار، قیمت نفت باید به بیش از ۸۰ دلار هر بشکه افزایش یابد و ما ترجیح می‌دهیم شاهد قیمت‌هایی باشیم که براساس آن هم تولیدکننده و هم مصرف‌کننده، شرایط زندگی راحتی داشته باشد.

نام کشور	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	می	ژوئن	جولای	اگوست	سپتامبر	اکتبر
اعضای اوپک	۴۰/۷۰	۴۱/۲۰	۴۵/۱۳	۴۹/۷۳	۴۵/۷۵	۶۷/۹۲	۶۵/۱۵	۷۱/۸۷	۶۷/۹۷	۷۰/۰۰
ابو دوبی موربان	۴۴/۸۶	۴۴/۶۸	۴۷/۱۵	۵۲/۵۴	۵۷/۸۰	۷۰/۹۸	۶۷/۷۱	۷۳/۳۵	۷۰/۶۵	۷۲/۲۹
الجزایر	۴۳/۴۰	۴۴/۶۹	۴۷/۷۶	۵۰/۳۶	۵۶/۳۰	۶۹/۱۰	۶۵/۴۹	۷۲/۷۱	۶۸/۸۰	۷۰/۸۱
آنگولا	۴۰/۹۷	۴۲/۲۴	۴۶/۱۶	۴۹/۰۶	۵۵/۳۶	۶۸/۴۱	۶۵/۳۴	۷۲/۲۱	۶۸/۴۵	۷۰/۲۹
فاتح دوبی آسیا	۴۲/۵۰	۴۳/۰۹	۴۵/۰۸	۵۰/۱۸	۵۵/۷۱	۶۸/۹۶	۶۵/۶۳	۷۱/۲۱	۶۸/۶۲	۷۰/۲۷
اورینته اکوادور	۳۳/۸۳	۳۵/۶۴	۴۲/۲۵	۴۲/۵۱	۵۱/۱۶	۶۳/۴۸	۵۸/۶۷	۶۵/۲۳	۶۴/۵۳	۶۶/۱۸
نفت سیدی کریر سنگین ایران	۳۹/۱۸	۴۰/۲۲	۴۴/۹۵	۴۹/۴۲	۵۳/۹۱	۶۷/۲۲	۶۴/۸۰	۷۱/۹۵	۶۷/۸۳	۶۹/۷۵
نفت سبک سیدی کریر ایران	۴۰/۹۱	۴۱/۳۱	۴۵/۵۰	۴۹/۹۴	۵۴/۶۹	۶۷/۹۱	۶۵/۴۵	۷۲/۵۰	۶۸/۳۷	۷۰/۲۳
کرکوک عراق	۴۱/۵۹	۴۲/۴۸	۴۵/۲۸	۴۹/۳۳	۵۵/۲۹	۶۸/۲۹	۶۵/۷۰	۷۲/۴۸	۶۸/۱۵	۷۰/۲۲
نفت کویت	۳۹/۱۲	۴۱/۰۵	۴۴/۳۰	۵۰/۳۳	۵۵/۰۹	۶۸/۷۹	۶۵/۹۴	۷۱/۳۶	۶۷/۳۴	۶۹/۶۴
لیبی	۴۲/۵۸	۴۳/۱۵	۴۶/۰۴	۴۹/۷۰	۵۵/۸۱	۶۹/۱۰	۶۶/۱۷	۷۲/۸۶	۶۸/۶۷	۷۰/۸۷
نفت خاجی	۳۹/۰۲	۳۸/۵۵	۴۳/۰۶	۴۸/۸۸	۵۲/۶۵	۶۶/۱۴	۶۴/۳۱	۷۱/۳۴	۶۶/۷۹	۶۹/۰۵
بونی سبک نیجریه	۴۵/۶۴	۴۶/۷۲	۴۸/۶۹	۵۱/۳۸	۵۷/۳۷	۷۰/۲۸	۶۶/۶۳	۷۴/۱۶	۷۰/۲۲	۷۱/۸۰
نیجریه	۴۶/۳۵	۴۷/۰۷	۴۸/۴۰	۵۱/۰۳	۵۷/۰۹	۶۹/۹۵	۶۶/۱۹	۷۳/۲۷	۶۹/۲۷	۷۱/۱۴
دوخان قطر	۴۳/۲۲	۴۴/۲۰	۴۶/۵۹	۵۱/۶۴	۵۶/۶۲	۷۰/۲۷	۶۶/۴۲	۷۲/۰۳	۶۹/۴۲	۷۱/۱۰
نفت سنگین عربستان	۳۵/۰۹	۳۵/۷۰	۴۱/۵۶	۴۷/۶۳	۵۱/۰۰	۶۴/۶۴	۶۲/۸۵	۶۹/۷۴	۶۵/۴۴	۶۷/۶۶
نفت سبک عربستان	۳۹/۰۲	۳۸/۵۵	۴۳/۰۶	۴۸/۸۸	۵۲/۶۵	۶۶/۱۴	۶۴/۳۱	۷۱/۳۴	۶۶/۷۹	۶۹/۰۵
نفت متوسط عربستان	۳۶/۷۷	۳۶/۸۰	۴۲/۲۶	۴۸/۲۳	۵۱/۷۶	۶۵/۰۹	۶۳/۳۰	۷۰/۱۹	۶۵/۶۹	۶۷/۹۱
نفت ونزویلا	۳۹/۳۲	۳۹/۳۳	۴۶/۶۷	۵۰/۲۶	۵۶/۸۴	۶۸/۴۱	۶۴/۳۵	۷۱/۱۳	۶۸/۱۲	۷۰/۴۰
غیر اوپکی‌ها	۳۹/۹۳	۴۱/۲۶	۴۵/۲۶	۴۸/۸۷	۵۵/۱۳	۶۷/۴۳	۶۳/۹۴	۷۰/۸۴	۶۸/۷۳	۶۹/۵۹
استرالیا	۴۳/۴۳	۴۵/۴۰	۴۷/۴۴	۵۱/۸۲	۵۶/۹۸	۷۰/۷۲	۶۹/۴۶	۷۶/۳۹	۷۰/۱۹	۷۰/۸۵
کامرون	۴۰/۰۸	۴۲/۳۴	۴۵/۱۰	۴۷/۶۸	۵۴/۰۹	۶۷/۱۸	۶۴/۵۴	۷۲/۴۵	۶۷/۸۴	۷۰/۰۵
کانادا	۳۴/۰۰	۳۵/۸۴	۴۷/۰۲	۴۸/۸۴	۵۴/۵۴	۶۳/۹۰	۶۱/۴۲	۶۸/۴۸	۶۷/۹۹	۶۸/۹۵
کانادا	۳۱/۱۵	۳۳/۸۶	۴۱/۸۰	۴۵/۱۱	۵۱/۰۸	۶۲/۶۷	۵۷/۹۹	۶۳/۸۴	۶۳/۷۵	۶۵/۵۹
چین	۳۹/۵۳	۴۱/۶۹	۴۵/۰۵	۴۸/۷۶	۵۳/۹۰	۶۵/۲۲	۶۲/۱۸	۶۹/۹۴	۶۶/۸۵	۶۸/۳۷
کلمبیا	۴۵/۹۸	۴۵/۳۲	۵۰/۵۶	۵۲/۱۹	۵۸/۸۰	۷۰/۷۴	۶۶/۸۱	۷۳/۷۴	۷۱/۳۵	۷۳/۹۴
مصر	۳۸/۵۸	۳۹/۴۱	۴۲/۴۷	۴۶/۳۲	۵۲/۳۲	۶۵/۱۱	۶۲/۶۲	۶۹/۳۸	۶۵/۲۰	۶۷/۱۶
میناس اندونزی	۴۳/۳۱	۴۴/۹۵	۴۸/۴۹	۵۴/۰۹	۵۹/۸۷	۷۲/۳۲	۶۸/۲۲	۷۵/۵۶	۷۱/۳۰	۷۳/۴۰
تایپس مالزی	۴۵/۹۶	۴۷/۵۶	۴۹/۸۰	۵۲/۵۰	۵۸/۲۷	۷۱/۶۸	۶۹/۵۷	۷۶/۳۶	۷۰/۹۷	۷۲/۴۵
مکزیک	۳۹/۲۱	۳۹/۲۲	۴۶/۵۶	۵۰/۱۵	۵۶/۷۳	۶۸/۳۰	۶۴/۲۴	۷۱/۰۲	۶۸/۰۱	۷۰/۲۹
مکزیک	۳۵/۵۶	۳۷/۱۷	۴۰/۶۷	۴۵/۵۰	۵۳/۹۲	۶۲/۷۹	۶۰/۲۱	۶۶/۴۲	۶۴/۱۴	۶۵/۷۰
نروژ	۴۴/۰۶	۴۴/۵۹	۴۶/۹۵	۵۰/۵۸	۵۶/۵۲	۶۹/۴۰	۶۶/۱۲	۷۳/۱۹	۶۹/۲۱	۷۱/۰۰
عمان	۴۲/۸۸	۴۳/۵۲	۴۵/۳۲	۵۰/۲۷	۵۵/۸۱	۶۹/۰۲	۶۵/۸۴	۷۱/۵۰	۶۹/۰۶	۷۰/۵۷
روسیه	۴۱/۱۵	۴۲/۵۶	۴۴/۷۶	۴۸/۳۳	۵۴/۷۹	۶۸/۳۱	۶۴/۵۰	۷۱/۷۱	۶۷/۸۳	۷۰/۰۰
برنت	۴۱/۸۱	۴۳/۲۷	۴۶/۳۰	۵۰/۲۱	۵۵/۶۸	۶۸/۵۵	۶۴/۸۱	۷۲/۴۲	۶۸/۲۵	۷۰/۲۴
آمریکا	۳۷/۷۳	۳۸/۹۳	۴۴/۴۲	۴۸/۰۲	۵۴/۱۴	۶۵/۷۹	۶۲/۷۳	۶۹/۲۹	۶۶/۸۷	۶۸/۷۲
کل جهان	۴۰/۳۶	۴۱/۲۳	۴۵/۱۹	۴۹/۳۶	۵۴/۹۱	۶۷/۷۰	۶۴/۶۲	۷۱/۴۲	۶۸/۸۷	۶۹/۸۲